

Spis treści

Wstęp	9
Rozdział 1. Bilans 10 lat członkostwa Polski w Unii Europejskiej dla rolnictwa i obszarów wiejskich – Jerzy Wilkin	11
1.1. Podwójny jubileusz	11
1.2. Rolnictwo i wieś – trudny obszar transformacji i integracji	12
1.3. SAPARD – wstęp do integracji europejskiej	15
1.4. Pierwsze lata członkostwa Polski w UE – skutki dla rolnictwa i obszarów wiejskich	16
1.5. Strumienie transferów pieniężnych do rolnictwa	17
1.6. Przemiany struktury gospodarstw rolnych	20
1.7. Inne pozytywne skutki akcesji dla rolnictwa i obszarów wiejskich w Polsce	21
1.8. Rozwój przemysłu rolno-spożywczego i handlu artykułami żywnościowymi	22
1.9. Druga strona bilansu: problemy do rozwiązania	22
1.10. Uwagi końcowe	24
Rozdział 2. Ludność wiejska – Izaak Frenkel	27
2.1. Tendencje zmian liczby ludności na obszarach wiejskich	27
2.2. Czynniki demograficzne zmian ludności wiejskiej	29
2.3. Zmiany podziału administracyjnego na miasta i wieś	46
2.4. Struktura ludności wiejskiej według wieku, płci i poziomu wykształcenia	46
2.5. Zatrudnienie	51
2.6. Bezrobocie na wsi	63
2.7. Podsumowanie	77
Rozdział 3. Przemiany w rolnictwie – Agnieszka Baer-Nawrocka, Walenty Poczta	85
3.1. Rolnictwo w gospodarce narodowej	87

3.2. Zmiany zasobów czynników produkcji	88
3.3. Zmiana struktury gospodarstw rolnych	96
3.4. Zmiany produkcyjno-dochodowe	100
3.5. Zmiany ekonomicznych warunków produkcji	109
3.6. Rola handlu zagranicznego w procesie przemian w sektorze rolno-żywnościowym	112
3.7. Podsumowanie	113
Aneks	115

Rozdział 4. Przemiany struktury gospodarki wiejskiej – *Iwona Nurzyńska* .....

4.1. Struktura gospodarki wiejskiej w Polsce i jej przemiany na tle innych krajów	125
4.2. Przemiany struktury społeczno-ekonomicznej i źródeł dochodu ludności na obszarach wiejskich	126
4.3. Działalność pozarolnicza na obszarach wiejskich	129
4.4. Poziom dochodów mieszkańców wsi	137
4.5. Wybrane instrumenty Wspólnej Polityki Rolnej a poziom dochodów na obszarach wiejskich	144
4.6. Podsumowanie	147
	151

Rozdział 5. Społeczności wiejskie dziesięć lat po akcesji. Postawy, wartości i uwarunkowania społeczno-ekonomiczne – *Barbara Fedyszak-Radziejowska* .....

5.1. Wieś i rolnicy w procesie zmian: kondycja kapitału ludzkiego i społecznego	153
5.2. Postawy, aspiracje i sytuacja materialna mieszkańców wsi	155
5.3. Wieś i rolnicy o Unii Europejskiej – od sceptycyzmu po akceptację	164
5.4. Podsumowanie	170
	172

Rozdział 6. Stan środowiska przyrodniczego na obszarach wiejskich – *Jerzy Kozyra, Grzegorz Siebielec* .....

6.1. Czynniki kształtujące stan środowiska przyrodniczego na obszarach wiejskich	175
6.2. Nerozwiazane problemy środowiskowe	176
6.3. Ocena instrumentów wspierających zachowanie zasobów przyrodniczych na obszarach wiejskich	187
6.4. Podsumowanie	192
	198

Rozdział 7. Polityczny portret własny mieszkańców wsi – <i>Jerzy Głuszyński</i>	199
7.1. Polityczne dziedzictwo wsi	200
7.2. Jaka jest siła polityczna wsi?	212
7.3. Podsumowanie	222

Rozdział 8. Budżet rolny Polski przed wstąpieniem do Unii Europejskiej i po akcesji. Poziom, dynamika, tendencje – <i>Andrzej Czyżewski, Anna Matuszczak</i>	225
8.1. Makroekonomiczne otoczenie budżetu rolnego w Polsce w latach 1989–2014	226
8.2. Wydatki na sektor rolny w budżecie Polski w mijającym 25-leciu (1989–2014). Początkowy okres transformacji gospodarki Polski	231
8.3. Wydatki budżetowe na działalność agencji płatniczych stabilizujących rynki rolne i modernizujących rolnictwo. Okres przed akcesją Polski do UE	237
8.4. Ubezpieczenia społeczne mieszkańców wsi (KRUS)	248
8.5. Środki unijne w budżecie rolnym Polski	251
8.6. Podsumowanie	254